

מתורתו של צדיק אביך ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת כי תבא תשפ"ג

יתהלל המתהלל השכל, דהינן, כשיאמר לאחר השכל ועשה כמותי כי כך דרכי בירתה ה', בזה הענין שרי. וזהו כי באלה חפצתי (שם), דהינן, שיהיו בני ישראל מורים זה לזה יראת ה', דבזה תרבה דעת ויראת ה', וכמו שכתוב בתלמודא (סוטה טו.) מני ומנך יתקלס עלאה. וזהו שאמר **בה תתהלל נפשי**, דהינן בירתה ה' אני משבח נפשי, ולא לכבוד עצמי אני מבקש רק כדי שישמעו עמי וישמחו, משום שילמדו ממני לעשות:

הענינים הם השומעים מאחדים המראים עצמם ראי שמים

ומה שכתב ענינים, משום דאינו משה אנו לשמע דבר זה כשאמר אומר לו 'כך אני עושה בירתה ה' ובמעשים טובים וגם אתה תהיה עושה כך' אלא הענין, משום דהענין, כיון דאינו מבקש כבוד לעצמו, יאמר, גם זה שמונה לי יראת ה' שהוא ירא, אין בדיעתו להתפאר ולשבח עצמו, רק פונתו להנאתי להורות לי דרך השם שאלך בה. וזה מחמת שהשומע הוא ענין, דן בדיעתו שגם האומר והמורה לו ענין הוא, וכונתו כי אם להורות לו דרך ישרה ולא להתפאר ולשבח עצמו. אבל אם השומע אינו ענין, הוא אומר, זה האדם האומר לנו ממני תלמדו יראת ה', לכבוד עצמו הוא דורש כדי להתפאר. ולחכי קאמר **ישמעו ענינים וישמחו**, דהינן, הענינים הם שישמחו כשיאמר להם עבדו את ה' כמו שאני עובד, ומני ומניכס יתקלס עלאה. וזה שאמר גדלו לה אתי ונרוממה שמו יחדו:

(אלף בינה, מזמור לד בתהלים)

יראה אין חכמה, דשנינו אלו אחים שלא יתפרדו, דזה בלא זה אינו מועיל, דאם יש בו יראה בלא חכמה אף על גב דהוא ירא שמים בתכלית, אינו מניע למדרגת החסידות, דאין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד (שם פ"ב מ"ה). ואם גם כן יש בו חכמה בלא יראה אין בידו כלום (שבת לא.) דאפלו חכמתו קרבה ממשעויו אין חכמתו מתקיימת (שם פ"ג מ"ט), מכל שכן כשאין בידו מעשים טובים כלל דחכמתו בטלה ומבטלת:

וזה שאמר **אשרי תמימי דרך**, דהינן מקיימים מה שאמר הכתוב (דברים י"ג) 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', דכל מעשיו יהיו בתמימות עם ה', לא יטה ימין ושמאל, שתהיה יראתו יראת הרוממות. ולא ישיך שיגיעו בני אדם ליראה זו, כי אם **הלכים בתורת ה'**, דיראה בלא חכמה אינה יראה שלמה:

אף בשעת הליכתם בעניני העולם מחשבתם בתורה

ומה שאמר **ההלכים**, להורות דלעולם אינם מסירים דברי תורה מלבם, אפלו בשעת משא ומתן ובשעת אכילה ובשעת שכיבה, דבזה מקיימים מקרא שכתוב (שם ו' ז) 'ודברת גם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך'. וזהו שאמר **ההלכים**, אפלו בשעת הליכתם בדרך אינם מפנים לבם לבטלה, כי אם מחשבתם בתורה. ומה שאמר **בתורת ה'**, להורות דבעינין תורה לשמח:

(אלף בינה, תהלים קיט אות א)

יכול להראות לאחרים ירא' ש שבו,

שילמדו ממנו

בה תתהלל נפשי, ישמעו ענינים וישמחו (תהלים ל"א). אפשר דבא לומר דהיכא דלהורות לאחרים כיצד יתנהגו ביראת ה', בזה מתר להראות עצמו שהוא ירא את השם. ומפרש כיצד יראת ה' שהוא מתנהג בה ואפן תפלותיו ובכחותיו ולמודו וצדקותיו ומעשיו הטובים, וכל זה להורות לאחרים כדי שילמדו ממנו, וליכא בזה משום ייחרא כיון דלבו שלם עם השם, שאין פונתו כי אם להורות לאחרים ולא להנאת עצמו הוא דורש, שרי למעבד הכי. ואפשר דלזה נמי פון הנביא עליו השלום באמר (ירמיה ט"ב) 'כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי, דמלת השכל הוא לשון צווי, ולא היה לו לומר רק להשכיל ולידע אותי, או המשכיל וידע אותי. אלא בא ללמדנו, דהמשבח עצמו ביראת ה', אין נכון לשבח עצמו שהוא ירא ה' כדי שיקבדהו, אבל להורות לאחרים מעשיו כדי שילמדו ממנו, טוב הדבר. וזהו שאמר 'בזאת

רק בעזרת הקב"ה יכול לנצח את יצר הרע וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב. וירעו אתנו המצרים ויענונו ויהנו עלינו עבדה קשה (דברים כ"ה-ו).

וצריך אתה לתן הודאה להקדוש ברוך הוא על שצורך עד שנצחת ליצר הרע, שהנצחון תלוי בידו יתברך, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים לו לב-ג) 'צופה רשע לצדיק, שהוא יצר הרע הרודף אחר הצדיק ומבקש להמיתו, ה' לא יעזבנו בידו. וזהו שאמר **וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי**, ארמי הוא יצר הרע שהוא רמאי, **אבד אבי**, דהינן בקש להאביד את אבי, כתרוממו. ואבי האומר כאן הוא יצר הטוב שהוא כאב לאדם, שמונה לו דרך טובה וישרה, ותבת **אבי** נמי גימטריא ל"ג, רומז ליצר הטוב שאינו בא לאדם כי אם עד שלש עשרה שנים. וזהו **אבד אבי**, לפי שיצר הרע הוא עז פנים ותקיף מיצר הטוב, וכמו שקרא שלמה המלך עליו השלום ליצר הטוב (קהלת ד' יג) 'לד מסכן וחסד' ויצר הרע 'מלך זקן וכסיל', ובתקפו של יצר הרע ועזות פנים שלו בקש לאבד את יצר הטוב. וירד **מצרימה**. דהינן, שאין יצר הרע מתגבר על האדם ביותר עד שלש עשרה שנים שבא יצר הטוב, ובאותה שעה בא יצר הרע בחילותיו ומצר על האדם במצרים רבים, בהרהורים ומחשבות רק רע כל היום. וזהו **וירד מצרימה**, דהינן, מצר על האדם בצרות רבות ומחשבות ורהורים רעים:

יצר הרע מפתה בתחילה מעט ולבסוף שולט באדם ומתחלתו ויגר שם במתי מעט, שמתחלה בא יצר הרע בפתוי מעט, כמו שכתוב בזה הקדוש (ה"ג רסו): 'ויבא הלך לאיש העשיר' וגו' (שמואל ב' י"ד), וכשיראה שהאדם שומע לו הולך ומתגבר, עד שנעשה בעל הבית. וזהו **ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב, וכיון שנתגבר, באותה שעה **וירעו אתנו המצרים ויענונו**, הם יצר הרע וחילותיו שכלם נקראים מצרים, שמצרים ומרעים לנו. ויהנו עלינו **עבדה קשה**, דהינן שהכבידו עלם עד שנטמענו בהמא בהמא שלמה:**

(פיתוחי חותם פרשת כי תבוא)

יראה בלא חכמה אינה יראה שלמה

אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת ה' (תהלים קיט א). הנה אין רצוני לכתב הדקדוקים שיש לדקדק בכתובים, רק מתוך הפרוש יובנו הדקדוקים. כונתו בזה כמו שכתב התנא (אבות פ"ג מ"ז) אם אין חכמה אין יראה, אם אין

חידה שבועית:

מה מוצא רבינו מודע תיבת 'אבי' רומז ליצר טוב? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצנת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיעת וטלפון

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביך יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחדיית מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת אמור:

ה' היים הרצוג משיכון סאטמאר בני ברק.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביך יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחדיית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".